

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyně Olgou Stránskou v právní věci žalobce **X**, nar. x. x. xxxx, státní příslušnost Ukrajina, v ČR bytem X, X, zastoupen Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL. M., advokátem se sídlem Praha 2, Helénská 1799/4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2016, č. j. OAM-351/ZA-ZA11-HA10-2016,

t a k t o :

- I. Žaloba s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Ustanovenému advokátovi Mgr. et Bc. Filipovi Schmidtovi, LL. M., se přiznává odměna za poskytnutou právní službu ve výši 8228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**
- IV. Ustanovené tlumočníci X X se přiznává odměna za tlumočení u jednání soudu v trvání 2 hodin celkem ve výši 700 Kč, která jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu a současně požádal o ustanovení zástupce k ochraně jeho práv. Ustanovený zástupce žalobce Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL. M., byl usnesením soudu vyzván, aby ve lhůtě 7 dnů od právní moci tohoto usnesení odstranil vady žaloby. Podáním ze dne 7. 7. 2016 byla žaloba doplněna. Žalobce napadenému rozhodnutí vytkl, že porušilo § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád dále jen (s. ř.), neboť nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 s. ř., neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, § 50 odst. 2 a 3 s. ř., neboť nevyšel ze správně zjištěného stavu věci, § 50 odst. 4 s. ř., neboť žalovaný nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, § 52 s. ř., neboť žalovaný neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci a § 68 odst. 3 s. ř., neboť správní orgán v odůvodnění rozhodnutí neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu.

V doplnění žaloby zástupce žalobce uvedl, že rozhodnutí žalovaného je podle názoru žalobce nepřezkoumatelné. Má za to, že závěry správního orgánu nestojí na řádně zjištěném skutkovém stavu, k hodnocení důvodů žalobce přistoupil správní orgán zcela mechanicky a nesprávně. Své rozhodnutí a jeho odůvodnění staví na nesprávných, ničím nepodložených premisách, a to zejména pokud jde o údajně tvrzený důvod žádosti, legalizace pobytu na území ČR. Žalovaný dokonce tvrdí, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování z území ČR, což není pravda. Toto zásadní pochybení žalovaného při identifikaci důvodů pro žádost žalobce, mělo následně zásadní vliv na negativní rozhodnutí žalovaného, což žalovaný dokázal zcela nepřiléhající argumentací a odkazy vždy v neprospěch žalobce. I samotná rychlost správního orgánu při posuzování žádosti žalobce (3 týdny) je podle názoru zástupce žalobce nestandardní a lze se domnívat, že rozhodnutí bylo učiněno předčasně a po nedostatečném zhodnocení subjektivních okolností případu žalobce.

Žalobce uvedl, že jako důvody pro podání své žádosti uváděl, že v jeho vlasti je válka, nemá tam kde bydlet, ani kde pracovat. V ČR se nachází jeho rodina a on je zde zcela socializován, žádné jiné důvody neuvedl. Poukázal na to, že žalovaný ho při pohovoru 14. 4. 2016 sám informoval, že mu údajně měla dne 8. 4. 2016 skončit platnost povolení k dlouhodobému pobytu. Toto rozhodnutí bylo vydáno 12. 5. 2016 a jeho žádost ze dne 15. 9. 2015 o prodloužení platnosti jeho povolení k dlouhodobému pobytu byla zamítnuta. Je na místě se ptát, jak mohl správní orgán při azylovém pohovoru konaném 14. 4. 2016 předjímat a žalobci sdělovat své budoucí rozhodnutí ve věci jeho dlouhodobého pobytu, na základě kterého v ČR pobýval po dobu 13 let. Kromě jiného to taky dokazuje, že žalovaný si byl velmi dobře vědom skutečnosti, že v době podání žádosti o mezinárodní ochranu pobýval žalobce na území ČR legálně a i bez podání žádosti o mezinárodní ochranu by jeho současný pobyt byl legální, neboť podal proti rozhodnutí odvolání, které má odkladný účinek. O tomto odvolání do dnešního dne nebylo rozhodnuto.

Další zásadní pochybení žalovaného spatřuje žalobce v tom, že sugestivní otázkou č. 25 v závěru pohovoru si žalovaný zřejmě vytvářel prostor pro svou pozdější zjednodušenou argumentaci v napadeném rozhodnutí, týkající se údajné bezprostřední hrozby jeho vycestování žalobce. Právě z této minimálně nestandardní otázky a odpovědi žalobce „jinak nemám“, zřejmě žalobce (správně zřejmě míněno žalovaný) došel ke svým nesprávným závěrům stran motivů žalobce k podání žádosti o mezinárodní ochranu.

Žalobce uvedl, že požádal o udělení mezinárodní ochrany zejména z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině po té, co se mu vláda snažila opakovaně doručit povolávací

rozkaz k nástupu do armády, a to navíc v době, kdy disponoval povolením k pobytu na území ČR. Vojenský konflikt v zemi původu a v důsledku toho riziko odvodu do armády mu znemožnili nadále navštěvovat na Ukrajině děti a manželku. Protože situace na Ukrajině těžce dopadá i na civilisty, přišli nakonec do ČR hledat ochranu i oni. S ohledem na uvedené má za to, že správní orgán porušil § 3, § 50 odst. 4 a § 52 s. ř., neboť neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci, ačkoliv tyto měl jistě k dispozici. Kromě toho je rozhodnutí pro značnou rozporuplnost a vnitřní nesrozumitelnost podle názoru žalobce i nepřezkoumatelné.

Chybné a mechanické hodnocení žádosti žalobce bez zohlednění subjektivní stránky jeho příběhu dokazuje správní orgán na str. 4 rozhodnutí, kde žalobce poučuje, jak měl postupovat ve své situaci a opět vychází z chybného předpokladu nelegálnosti jeho předchozího pobytu na území ČR a jeho hodnocení je tedy zcela v rozporu se skutečností. Žalobce nejenže využívá všech jemu přístupných prostředků podle zákona o pobytu cizinců, ale v průběhu svého legálního pobytu dospěl k přesvědčení, že je třeba hledat v ČR mezinárodní ochranu v důsledku změny situace na Ukrajině a existence snahy mu doručovat povolávací rozkaz do armády.

Dalším azylově relevantním důvodem, který tentokrát žalovaný správně identifikoval, ale opět špatně vyhodnotil, byly obavy žalobce z nuceného nasazení do bojů v zóně konfliktu na Ukrajině, případně z hrozícího trestního stíhání za vyhýbání se povolání do armády. Podle názoru žalobce může být za určitých okolností odpírání nástupu do armády z důvodu svědomí důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) nebo doplňkové ochrany podle § 14a a 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Správní orgán však tento důvod odmítl hodnotit jako relevantní pro mezinárodní ochranu, přičemž shromážděné podklady nehodnotil v souladu s § 3 s. ř. Informace, které žalovaný shromáždil, se vztahují zejména k popisnému dění a vývoji situace na Ukrajině, neřeší však otázky rozhodné pro obavy žalobce z návratu na Ukrajinu. Některé ze zdrojů citovaných správním orgánem jeho tvrzení a závěry stran bezpečnosti a politické situace na Ukrajině zcela vyvracejí a naopak z nich vyplývá zcela odlišné hodnocení bezpečnostně-politické situace, než jak se ji snaží vykreslit žalovaný. Závěry správního orgánu tedy nestojí na řádně zjištěném skutkovém stavu, čímž došlo k porušení § 3 a § 50 odst. 4 s. ř. Zcela nepravdivé je tvrzení správního orgánu, že problémy se týkají pouze dvou administrativních oblastí Ukrajiny z 24 a že ve zbytku země je bezpečnostní situace stabilní (viz např. zpráva Freedom House – bod F). Žalobce tedy zásadně nesouhlasí s hodnocením situace na Ukrajině žalovaným, které je nepravdivé, zavádějící a nemá oporu ve správním spise ani podkladech, které žalovaný prezentuje jak podkladové materiály pro vydání rozhodnutí. Během období po uzavření tzv. Minských dohod došlo sice k poklesu denních ztrát na lidských životech, přesto dochází v posledních týdnech k další gradaci násilí v zemi, zejména ve válečné zóně na východě země. S ohledem na nové znění článku 46 odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany by dle žalobce i v jeho případě měla být zohledněna aktuální situace alespoň rámcově i v řízení o žalobě, neboť podle tohoto článku mají členské státy zajistit, „aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku soudu prvního stupně.“ Navíc má žalobce za to, že žalovaný měl vést dokazování směrem ke zjištění, jak vypadá nasazení armády a boje v daných oblastech, zda je nasazení armády legitimní a v souladu s mezinárodním právem. V duchu předmětných rozsudků NSS bylo také namístě zjišťovat, jakým způsobem je případně zacházeno se zajatými vojáky ze strany proruských separatistů, zda jim např. hrozí mučení a nelidské zacházení a v neposlední

řadě také jaké tresty hrozí ze strany ukrajinských úřadů za odmítnutí nastoupení zpět do řad armády. Přitom podle vyjádření vysoké komisařky pro lidská práva při OSN Navi Pillay, je vysoce pravděpodobné, že situaci na Ukrajině bude řešit Mezinárodní trestní tribunál, neboť obě strany konfliktu používají těžké zbraně k útokům na civilisty, a to je považováno za porušení mezinárodního práva. To potvrzuje i Výroční zpráva Amnesty International 2014/15 o situaci na Ukrajině, podle které se oběma stranám konfliktu nepodařilo přijmout přiměřené opatření k ochraně civilistů. Obdobně ve zprávě Human Rights Watch 2016 (na kterou žalovaný sám odkazuje) se uvádí, že obě strany konfliktu se dopouštějí porušování mezinárodního humanitárního práva.

Žalobce uvedl, že odmítá nastoupit jako voják v nepřehledném dění na Ukrajině do bojů, kde se prakticky bojuje proti vlastním spoluobčanům. Skutečnost, že se jedná o odepření účasti v bojích z důvodu přesvědčení (svědomí) je tedy zřejmá. Správní orgán ve vztahu k podmínkám § 12a písm. b) zákona o azylu a popsáných obav toliko konstatuje, že nastoupení do vojenské služby je občanskou povinností a obavy z trestního postihu dezerce nejsou azylově relevantními důvody. Tyto závěry se zcela mýlí s důvody, které uvedl žalobce a jsou v rozporu se zákonem o azylu, resp. s čl. 9 odst. 2 písm. e) směrnice EU č. 2004/83, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu a o obsahu poskytované ochrany (kvalifikační směrnice), ale i s judikaturou NSS. Předně správní orgán hovoří o vojenské službě, což jistě není totéž jako narukování do armády v době válečného konfliktu. Navíc pokud v obavách existuje aspekt svědomí, podle konstantní judikatury tyto obavy mohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Správní orgán však ve svém rozhodnutí aspekt svědomí záměrně pomíjí.

Odkaz správního orgánu na to, že konflikt se netýká pobytu žadatele (Zakarpatská oblast) se mýlí s okolností, že žalobce má obavy z narukování do bojů právě v místech konfliktu. Navíc není pravdivý závěr, že problémy jsou soustředěny toliko do dvou oblastí na východě. Zprávy potvrzují, že na Ukrajině dochází k násilí i mimo oblast ATO, viz např. bombový útok na mírový pochod v Charkově 22. 2. 2015, útok na Mariupol, krize v Mukačevu apod. Eskalace a projevy brutálního násilí i v oblastech odlišných od dvou zmiňovaných oblastí potvrzují i zprávy použité při rozhodování žalovaným (např. Výroční zpráva Freedom House-Svoboda ve světě 2016, bod F), což je v přímém rozporu s tvrzením žalovaného a jedná se o zřejmé porušení § 3 s. ř. Žalovaný mnohé zásadní informace obsažené v podkladech, které vybral, účelově ignoruje, případně překrucuje v neprospěch žalobce. Mnohá ukrajinská města, resp. celá země, tak ve skutečnosti prožívají zvýšené obavy před útoky teroristických ruských jednotek. Útokem a následnou ruskou anexí či jinou destabilizací ze strany Ruské federace jsou podle aktuálních informací nejvíce ohroženy oblasti Ukrajiny na pobřeží Černého moře a dále velká města a oblasti kolem nich jako Charkov, Dněpropetrovsk, Záporoží atp., a dokonce se v současnosti zvyšují obavy o bezpečnost jiných oblastí regionu v širším pojetí - Podněstří v Moldavsku, Abcházie a Jižní Osetie v Gruzii. Pokud by tedy správní orgán neshledal důvody žalobce jako azylově relevantní podle § 12 písm. b) nebo § 14 zákona o azylu, je podle žalobce nepochybné, že jsou v jeho případě naplněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a to vzhledem k ozbrojenému konfliktu probíhajícímu na Ukrajině dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

Dalším důvodem žádosti žalobce byla jeho obava z případného trestního postihu pro jeho vyhýbání se odvodu do armády. Ve vztahu k posouzení možnosti udělení doplňkové

ochrany pokládá žalobce za nesprávné tvrzení žalovaného, že „nutnost vykonat vojenskou službu, nelze jako vážnou újmu vnímat, neboť ta je jednou z nejzákladnějších státoobčanských povinností a stejně tak nelze za vážnou újmu považovat případný postih, kterému by byl žadatel vystaven v případě odmítnutí nastoupit k jejímu výkonu.“ Správní orgán odkázal pouze na jeden zdroj, a to na informaci MZV ČR, kterou hodnotí, ale podle názoru žalobce chybně. Informace je pro svoji rozporuplnost nepoužitelná, neobsahuje dostatečné informace a žalovaný z ní vyvozuje nesprávné hodnocení. Podle aktuální judikatury NSS (rozsudek č. j. 6 AZS 290/2014-39 ze dne 8. 7. 2015) je povinností správního orgánu, resp. při přezkumu soudu, zabývat se důkladně otázkou možných sankcí za nenastoupení do armády ve vztahu k posouzení doplňkové ochrany. Je tedy podle názoru žalobce nezbytné, aby skutečnosti hrozícího trestního stíhání žalobce byly objasněny během soudního přezkumu napadeného řízení. Přitom je podle jeho názoru třeba vycházet nejen z oficiálních zdrojů, ale i z nezávislých spolehlivých zdrojů.

Dalším motivem žalobce byl rodinný život na území ČR, ale správní orgán se tímto důvodem zabýval nedostatečně. V jeho případě má tento důvod kontext hrozící mobilizace a zatím nekončícího konfliktu. Obecné argumenty správního orgánu, že rodinný život se může odehrávat na Ukrajině, neboť tam má stále část příbuzenstva, neobstojí. V případě návratu by byl povinen narukovat do armády, případně nastoupit do výkonu trestu, a rodinný život by tedy nemohl vůbec realizovat. V ČR žije již 13 let. Závěry správního orgánu jsou tedy v této části nedostatečné, neodůvodněné a v rozporu s citovaným mezinárodním závazkem.

Vzhledem k tomu, že žalovaný porušil citovaná zákonná ustanovení, navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že to je právě žadatel (žalobce), kdo má v řízení o mezinárodní ochranu povinnost tvrzení. Uvedl, že pro to, aby žalobce mohl tuto svou povinnost splnit, učinil maximum. Umožnil mu při pohovoru vylíčit veškeré skutečnosti, které jeho žádost o mezinárodní ochranu měly podpořit. Teprve na základě informací podaných žalobcem pak mohl správní orgán, pokud by tvrzením neuvěřil, vyhledat důkazy, které by žalobcovo tvrzení potvrdily nebo vyvrátily, a pokud by se mu nepovedlo je vyvrátit, bylo by nutné rozhodnout ve prospěch žalobce. V daném případě však toho nebylo třeba, neboť samotným žalobcem vylíčený skutkový stav jasně odpověděl na otázku, co je hlavním motivem žalobce setrvat v České republice. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je legalizace jeho pobytu na českém území poté, co mu nebyl jeho dlouhodobý (celkem asi třináctiletý) pobyt, který skončil dne 8. dubna 2016, prodloužen. Návrat do země původu přitom žalobce odmítá, spojuje jej sice s obavou z povolání do ukrajinské armády, ale povolávací rozkaz podle svých slov nikdy nepřevzal. Nástup do armády mu tak nehrozí a nehrozí mu za to ani žádný trestní postih. Rovněž jsou jeho motivem ekonomické potíže, když vlastní bydlení ve své zemi nemá a podnájem je podle jeho slov drahý a nemá na to peníze. Spekulace žalobce ohledně jeho povinnosti nastoupit do armády a podmínek v armádě včetně barvitého vylíčení průběhu bojů se zahrnutím účinků tříštivých střel a následného mučení nebo krutého a ponižujícího zacházení tak s ohledem na výše uvedené považuje žalovaný v dané věci za jdoucí nad rámec případu. Proto navrhl zamítnutí žaloby.

U jednání před soudem žalobce dodal, že z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že jeho jediným důvodem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha o legalizaci pobytu. Není to však pravdou. Žalobce poukazuje na to, že důvodem k podání žádosti je válka na Ukrajině a s tím související hrozba odvedení do armády nebo trestního postihu za to, že do

armády nenastoupil. Dále poukazuje na to, že průběh správního řízení vzbuzuje pochybnosti o tom, zda jeho žádost byla řádně přezkoumána. Není pravdou, že neměl jinou možnost pobytu, žalovaný však s ním jednal tak, jako by byl na území nelegálně. Dále žalobce poukázal na to, že vede na území rodinný život, jeho děti zde chodí do školky a on pracuje.

Rovněž uvedl, že shromážděné zprávy o Ukrajině nejsou případné, protože řeší hlavně politické otázky a nezabývají se rozhodnutími prezidenta, která se týkají například toho, kdo bude odveden do armády. Shromážděné zprávy se netýkají žalobce, není pravdou, že mu nehrozí trestní postih, žalovaný obsah zprávy Freedom House překroutil. Žalovaný neřešil otázku branců jako speciální sociální skupiny. Žalovaný nesprávně hodnotí celkovou situaci na Ukrajině, není pravdou, že ke konfliktům dochází pouze ve dvou oblastech. Poukázal na teroristický útok v Charkově a Mukačevě, v Mariopolu je soustavná krize a v červnu 2014 došlo k tragédii v Oděse. Nesprávný je rovněž závěr žalovaného, že by žalobce mohl realizovat rodinný život na Ukrajině.

Žalovaný u jednání uvedl, že se v rozhodnutí vyjádřil podrobně k otázce nástupu do ukrajinské armády. Pokud jde o důvody, pro které nechce žalobce bojovat, měl žalobce povinnost tvrzení a pokud důvody netvrdil, žalovaný není povinen je sám zjišťovat. K aktuálnosti zpráv uvádí, že žalobce byl přizván a nenavrhl žádné doplnění. Dodává, že od začátku roku 2016 nejsou branci povolováni a od podzimu neproběhla žádná mobilizace, armáda se skládá pouze z profesionálů a dobrovolníků. Poukázal na to, že žalobce se např. vrátil na Ukrajinu v roce 2015, kdy proběhly dvě mobilizace. Také, že konflikt začal v roce 2014, ale o mezinárodní ochranu žalobce požádal až v roce 2016.

Ze správního spisu zjistil soud následující skutečnosti:

Dne 11. 4. 2016 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen ČR). Dne 14. 4. 2016 poskytl údaje k podané žádosti, v nichž uvedl, že je ukrajinské národnosti a státní příslušnosti, vyznává pravoslaví, a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace. Je ženatý, jeho manželka je rovněž žadatelkou o udělení mezinárodní ochrany. Společně s manželkou žádají o mezinárodní ochranu i jejich dvě nezletilé děti. Hovoří ukrajinsky, rusky a česky. Na Ukrajině naposledy žil v obci X, ul. X, X, Zakarpatská oblast, na této adrese byl rovněž i přihlášen. Z vlasti přicestoval do ČR dne 16. 5. 2015 autobusem přes Maďarsko. V dřívější době nikdy nenavštívil žádný jiný stát Evropské unie než ČR, kde pobýval střídavě v průběhu třinácti let. Rovněž nedisponoval uděleným vízem či povolením k pobytu v jiném státě. O mezinárodní ochranu v ČR žádá prvně, neboť na Ukrajině je válka. Ve své vlasti má problémy s bydlením a pracovním uplatněním. Je zvyklý žít v ČR, cítí se tady jako doma.

V průběhu pohovoru uvedl, že žádá o udělení mezinárodní ochrany z důvodu probíhajícího válečného konfliktu na Ukrajině a kvůli problémům s bydlením a pracovním uplatněním. On sám je v ČR jako doma a je tady zvyklý. Jeho děti chodí v ČR do mateřské školy. Na Ukrajině nevlastní žádný movitý majetek, nemá dům a nemá se svou manželkou a dětmi kde bydlet. V domě matky, kde před odchodem z vlasti bydleli, bydlí jeho rodiče a sourozenci s rodinami. Nemůže se tam vrátit, protože tam není pro něj a jeho rodinu místo. Svou bytovou situaci ve vlasti řešil snahou získat u bankovní instituce hypotéku, ale dostal zamítavé stanovisko, protože nemohl doložit své příjmy. Jiným způsobem svou bytovou situaci neřešil, a to i z toho důvodu, že na Ukrajině jsou podnájemy hodně drahé a on neměl peníze. Potvrdil, že tato situace se týká většiny tamějších obyvatel. Práci nemohl získat, protože nemá pracovní knížku. Tuto by si mohl znovu vyřídit, ale byla by bez záznamů,

protože do ní zapisují pracovní poměry ukrajinští zaměstnavatelé. On však pracoval v ČR. Dále uvedl, že se obává návratu na Ukrajinu, protože mu hrozí odvedení do války. Ve vlasti si nepřevzal dva nebo tři povolávací rozkazy, a z tohoto důvodu se obává i výkonu trestu odnětí svobody na dva roky. Povolávací rozkazy si nepřevzal proto, že v době jejich doručení pobýval v ČR. Na území ČR měl povolen dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání. Disponoval pobytovým povolením s platností do dne 8. 4. 2016. V případě návratu do vlasti se žadatel obává nástupu do armády a odvedení do války. Současný návrat do vlasti nepřipouští za žádných okolností.

Dne 12. 5. 2016 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany zamítl. V odůvodnění uvedl, že vycházel především z výpovědi žalobce, informace z Cizineckého informačního systému (CIS)) a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR (dále jen MZV ČR) č. j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. srpna 2014, č. j. 98848/2015-LPTP ze dne 21. května 2015, č. j. 115045/2015-LPTP ze dne 9. října 2015, Výroční zprávy Human Rights Watch 2016 ze dne 27. ledna 2016, Výroční zprávy Freedom House - Svoboda ve světě 2016 - Ukrajina ze dne 27. ledna 2016, Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině - aktualizace č. 3 ze září 2015, Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině za období 16. srpna až 15. listopadu 2015, ze dne 9. prosince 2015.

Dále uvedl, že branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem. Tuto zásadu uznává mj. i Úmluva o právním postavení uprchlíků (tzv. Ženevská konvence) z r. 1951, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Nemůže se tedy jednat o jednání označitelné jako pronásledování. Ostatně i Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR) ve svém stanovisku ze dne 1. 10. 1999 uvádí, že „*všeobecně se uznává, že státy jsou oprávněny žádat po svých občanech splnění vojenských povinností a občané jsou povinni je vykonat.*“ *Podle Ženevské konvence není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků (New York 1967), vydané Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v Ženevě v září roku 1979, „člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje.“* Z výše uvedeného vyplývá, že samotná povinnost každého občana Ukrajiny účastnit se základní vojenské služby nebo v rámci mobilizace jakéhokoliv dalšího výcviku či dokonce bojových operací, pokud je evidentně zaměřena na veškeré bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství atd., nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ukrajinských státních orgánů, a to ani v případě následného nasazení vojáků do konfliktních oblastí.

Žalovaný rovněž odmítl obavy žalobce vyplývající z možnosti jeho uvěznění, a to v souvislosti s nepřevzetím povolávacích rozkazů. Ke zhodnocení této obavy využil informaci MZV ČR č. j. 115045/2015-LPTP, která uvádí, že na Ukrajině skutečně hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2 až 5 let, to však teprve v případě, že si dotýčný převezme povolávací rozkaz. V případě žalobce však k převzetí povolávacího rozkazu nedošlo. Informace pak pokračuje sdělením, že dokud občan rozkaz nepřevzme, není trestně postížitelný. Z tohoto důvodu je v ukrajinských podmínkách běžné vyhýbání se vojenské službě právě vyhýbáním se převzetí povolávacího rozkazu. Dle této informace rovněž nejsou

z poslední doby známy případy trestního postihu či odsouzení za nenastoupení k výkonu základní vojenské služby či nenastoupení k vojenské službě v rámci částečné mobilizace. Také osoby dlouhodobě pobývající v zahraničí nejsou do ukrajinské armády povolávány.

Dále uvedl, že v případě žalobce neshledal žádný důvod hodný zvláštního zřetele, který by měl vést k udělení humanitárního azylu.

K otázce doplňkové ochrany žalovaný předně uvedl, že nutnost vykonat vojenskou službu nelze jako vážnou újmu vnímat, neboť ta je jednou z nejzákladnějších státoobčanských povinností a stejně tak nelze za vážnou újmu považovat případný postih, kterému by žadatel byl vystaven v případě odmítnutí nastoupit k jejímu výkonu. Navíc žalobci žádný postih (z důvodů uvedených na str. 7 rozsudku) nehrozí.

Pokud jde o bezpečnostní situaci na Ukrajině, žalovaný uvedl, že situace na Ukrajině je i nadále poznamenána boji v některých částech Doněcké a Luhanské oblasti. Žalobce však pochází ze Zakarpatské oblasti, kde k ozbrojeným střetům nedochází a která se nachází pod kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Tato oblast není ozbrojenými srážkami separatistů a vládních vojsk bezprostředně nijak zasažena.

Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie jsou povinny výše uveden závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 směrnice). Vzhledem k tomu, že Česká republika obsah této směrnice netransponovala do svého vnitrostátního právního řádu, ač tak měla nejpozději do 20. 7. 2015 učinit, má ustanovení předmětného článku přímé účinky a užije se na tento případ, protože žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána po tomto datu (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice). Procesní pravidla vyplývající z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se proto prosadí na úkor § 75 odst. 1 s. ř. s.

Žalobce předně uvedl, že v řízení o udělení azylu byl porušen § 2, § 3, § 50, § 52 a § 68 správního řádu, v doplnění žaloby pak i § 50 odst. 4 s.ř. Tyto námitky však nejsou žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Dle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vyličit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či

soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 – 58).

Těmto požadavkům ovšem výše uvedená tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o citaci ustanovení právních předpisů, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá.

Řádným žalobním bodem namítl žalobce předně nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Tato námitka není důvodná. Soud má za to, že napadené rozhodnutí je odůvodněno dostatečně a reaguje na všechny potenciální důvody pro udělení mezinárodní ochrany, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl.

Žalobce dále namítl, že žalovaný nesprávně dospěl k závěru, že důvodem podání žádosti byla snaha o legalizaci pobytu. V této souvislosti vytkl žalovanému rovněž předjímání výsledku pobytového řízení žalobce. Soud však konstatuje, že tyto námitky nemají vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Přestože zjevná snaha o legalizaci pobytu může být správním orgánem vzata v potaz při posuzování věrohodnosti obav tvrzených žadatelem, nemá tato motivace k podání žádosti o mezinárodní ochranu vliv na její udělení. Jinak řečeno, i žádost podaná zjevně s cílem legalizovat pobyt žadatele na území ČR může být žádostí důvodnou, jsou-li splněny podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Z tohoto důvodu není pro věc podstatné, zda žalovaný dospěl ohledně motivace žalobce k podání žádosti ke správnému závěru, jelikož jej to nezbavilo povinnosti posoudit důvodnost žádosti z hlediska skutečností žalobcem tvrzených.

Dalším žalobním bodem je, že žalobci hrozí odvedení do armády a nasazení do bojů na východě země, což by a) bylo proti jeho přesvědčení a b) vystavilo žalobce (ať už jako pachatele či jako oběť) zločinům v rozporu s mezinárodním humanitárním právem. Této námitce soud nepřisvědčil. Úvodem soud zdůrazňuje, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení, důkazní břemeno je následně rozloženo mezi něj a správní orgán. Správní orgán je povinen k tvrzením uvedeným v řízení o mezinárodní ochraně zajistit maximální možné množství důkazů a obstatat dostatečně přesné, aktuální a důvěryhodné informace o zemi původu žadatele (srov. např. usnesení NSS ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 - 48). Z konstantní judikatury vyplývá, že správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41).

Žalobce měl v průběhu správního řízení možnost uvést vše, co považuje za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Byl s ním veden pohovor a byl poučen o povinnosti uvést pravdivě a úplně všechny skutečnosti nezbytné pro úplné zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného je v nyní pojednávané věci z hlediska všech žalobcem tvrzených skutečností podrobně odůvodněno. V průběhu pohovoru žalobce uvedl pouze, že se obává nástupu do armády a odvedení do války. Tyto skutečnosti však nejsou dle ustálené judikatury správních soudů (srovnej např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, sp. zn. 6 A 509/94, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či na rozsudek téhož soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, kde NSS

uvedl, že : „*Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím. Samotné odmítání odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu*“). Argumentaci odmítáním vojenské služby z důvodu svědomí žalobce poprvé uplatnil až v doplnění žaloby (stejně jako tvrzení o porušování mezinárodního humanitárního práva) a soud proto konstatuje, že žalobce své břemeno tvrzení neunesl. Zároveň je nutno podotknout, že vzhledem k aktuální situaci na Ukrajině, kdy do bojové zóny jsou nasazováni dobrovolníci (viz MZV ČR č. j. 115045/2015-LPTP), se obavy žalobce jeví jako neopodstatněné.

Dalším důvodem žádosti žalobce byla jeho obava z případného trestního postihu pro jeho vyhýbání se odvodu do armády. Ani tato obava však není důvodná, jelikož žalobce si z důvodu svého pobytu v zahraničí povolávací rozkaz doposud nepřevzal, a proto mu trestní postih nehrozí (viz informace MZV ČR č. j. 115045/2015-LPTP). Pro úplnost soud dodává, že výše uvedenou informaci MZV pokládá soud za spolehlivou, jelikož odpovídá jak veřejně dostupným informacím, tak i informacím známým soudu z jeho úřední činnosti.

Pokud jde o bezpečnostní situaci na Ukrajině, soud je toho názoru, že závěr žalovaného (lokalizace konfliktu na východní část země, stabilní situace na západní Ukrajině) je podepřen obsahem správního spisu a ani od vydání napadeného rozhodnutí nedošlo na Ukrajině k takovým změnám, které by tento závěr zpochybnily. Ukrajina se v současné době nenachází ve stavu tzv. totálního konfliktu a oblasti západní Ukrajiny, kde žalobce žil do svého odjezdu do ČR a kde má rodinné zázemí, je oblastí stabilní, v níž žalobci žádná azylově relevantní újma nehrozí. Ojedinelé excesy v Mukačevu či v Charkově, na které žalobce poukazuje, na tomto závěru nemohou nic změnit (viz např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 11. 2. 2016, č. j. 9 Azs 287/2015 – 20, či ze dne 13. 9. 2016, č. j. 7 Azs 105/2016 – 36).

Konečně není důvodná ani námitka zásahu do rodinného života žalobce. Otázkou rodinného života se soud podrobně zabýval v řízení o žalobě proti neudělení mezinárodní ochrany manželce a nezletilým dětem žalobce (rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 46 Az 6/2016) a dospěl k závěru, že „*žalobcům po návratu na Ukrajinu obecně nehrozí nebezpečí vážné újmy a že ekonomická nouze (absence bydlení a finančních prostředků) není důvodem pro udělení azylu, byť by životní podmínky byly sebevíc tíživé (viz ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, a ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 – 54, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2016, č. j. 2 Azs 138/2016 - 30). V případě, že bude otec nezletilých žalobců b) a c) povolán k výkonu branné povinnosti, bude se o ně žalobkyně a) schopna postarat sama, jako tomu bylo již v minulosti*“). Soud tak konstatuje, že žalobce může svůj rodinný život realizovat i na Ukrajině a k udělení mezinárodní ochrany tedy není důvod.

Z výše uvedeného tedy plyne, že správní řízení ani napadené rozhodnutí není zatíženo vadou. Vzhledem k tomu, že všechny žalobní body, k nimž soud mohl v tomto řízení přihlédnout, jsou nedůvodné, a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Ustanovenému advokátovi soud přiznal odměnu za poskytnutou právní službu žalobci podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a to za dva úkony po 3100 Kč, dvakrát režijní paušál po 300 Kč, vše zvýšeno o 21% DPH, které je advokát plátcem.

Ustanovené tlumočnicki soud přiznal odměnu za tlumočení v délce dvou hodin podle vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnicích, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 700 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve **lhůtě dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 23. května 2017

Olga Stránská, v.r.
samosoudce

Za správnost: Alena Lébllová